

Werkgroep Groene Oosterkerk

Overzicht al gerealiseerde duurzaamheidsmaatregelen en opties. *Situatie oktober 2023*

De Werkgroep Groene Oosterkerk probeert duurzaamheidsmaatregelen in de kerkelijke organisatie en het beheer ervan, te stimuleren. En ook de kerkleden te bewegen zelf duurzaam te handelen. Dit overzicht bevat de woordkeus van de Werkgroep Groene Oosterkerk. Er is een goed contact met de Beheercommissie van de Oosterkerk.

De Beheercommissie van de Oosterkerk is verantwoordelijk voor 1) de te nemen beslissingen op het gebied van duurzaamheid 2) de uitvoering van de maatregelen.

=====

Werkgroep GK = Werkgroep Groene Oosterkerk

ZWO = Commissie Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking

Categorie	Gerealiseerd	Optie	Toelichting
Energie			
Ledlampen	ja		In kerkzaal en in alle andere zalen en overige ruimtes gerealiseerd
Groene stroom	ja		Eind 2019 nieuw contract afgesloten met nadruk op "groen"
Groen gas? (dan wordt CO ₂ gecompenseerd)	ja		
Isolatie en stroomopwekking algemeen			De wensen zijn er wel. En ook de concrete maatregelen zijn bekend. Maar door diverse oorzaken is realisering nog niet gebeurd. De Werkgroep GK houdt de vinger aan de pols. En zonnepanelen komen in beeld als de isolerende maatregelen zijn getroffen.
Eigen stroomopwekking (zonnepanelen)		ja	Werkgroep GK heeft suggestie voor plaatsing van zonnepanelen voorgelegd aan Beheercommissie. De commissie is positief. Er zal een gesprek hierover met de gemeente Zwolle gaan plaatsvinden. Aanvankelijk speelde de status als rijksmonument een belangrijke rol, waardoor de realisering van zonnepanelen bemoeilijkt werd. Het rijksbeleid is nadien verruimd. Het gemeentebestuur van Zwolle heeft in mei 2023 besloten de toepassing van zonnepanelen, - onder voorwaarden - beter mogelijk te maken. Wel zullen de panelen goed moeten passen bij de dakbedekking en verantwoord qua vorm moeten worden aangebracht. Voor de Oosterkerk zal onderzoek moeten plaatsvinden naar de financiële- en technische haalbaarheid.
Goede isolatie gebouwen? spouwmuur			nvt

dak		neen	<p>isolatie onderzijde schuin dak is vanwege de grote oppervlakte niet efficiënt. Isolatie aanbrengen boven op de gewelven was aanvankelijk wel een optie. Een deskundige heeft berekend dat het gewicht van de steenwoldeken door vochtopname te zwaar is voor de gewelven. Om die reden is daarvan afgezien. Wellicht komt lichter iso-materiaal in beeld.</p> <p>Onder de vloer van de kerkzaal. Isolatiepakket van Tonson aanbrengen.</p> <p>Met name de vml. pastorie bevat grotendeels enkel glas.</p> <p>Voor de drie genoemde isolatiemaatregelen zijn de financiële middelen al gevoteerd. Vanwege de deelname van de 6 Zwolse PGZ-kerken aan het ontzorgingsprogramma van de provincie Overijssel (jan- sept 2023), zijn de genoemde maatregelen on hold gezet. Vanwege de status rijksmonument bleek de Oosterkerk niet onder het ontzorgingsprogramma te vallen. Wel is separaat per 18 september 2023 een subsidieaanvraag voor een aantal maatregelen ingediend. Wordt hopelijk op korte termijn weer geïnitieerd.</p>
vloer dubbel glas		ja ja	
Onnodig verwarmde ruimtes?			Vloerverwarming in de ontmoetingsruimte is aangepast en nu qua temperatuur beter geregeld.
Goede afstelling verwarming? In de tijd?		ja	<p>Blijft aandachtspunt. En is ook kwestie van verantwoord gedrag van gebruikers van zalen. In 2019 is er voor het zalencentrum een nieuwe cv-ketel geïnstalleerd met een zeer sterk verbeterd rendement tov de oude ketel.</p> <p>De CV-ketels voor de Kerkzaal zijn dringend aan vervanging toe. Hybride met mogelijkheid van later aanbrengen van warmtepomp. Rendement ervan zal dan sterk verbeteren.</p> <p>Mbt de kerkzaal. In het stookseizoen wordt de hoofdingang van de kerkzaal gesloten gehouden. Ook wordt de thermostaat dan op 17 graden gezet.</p>
Inkoop			
Fair trade of eco koffie	ja		
Fair trade of eco thee	ja		
Fair trade of eco suiker	ja		
Fair trade of eco koekjes			Koekjes in folieverpakking per stuk, zijn afgeschaft
Biologisch vlees bij BBQ of maaltijd?	ja		Wel vegetarische optie bij "Wat de pot schaft" en wereldmaaltijd
Doet de kerk mee aan de campagne fair trade gemeente?		nvt.	De gemeente Zwolle is geen fair trade gemeente
Schoonmaak			Alleen ecologische middelen worden gebruikt
Chloor voor de WC's?	nee		
Biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen?	ja		
Biologisch afbreekbaar afwasmiddel?	ja		

Biologisch afbreekbaar middel in de vaatwasser?	ja		
Afvalscheiding			
papier	ja		
glas	ja		
plastic, blik, sappakken	ja		
rest	ja		
klein chemisch afval (batterijen)			
Is dit duidelijk bv in de keuken aangegeven? Instructie?			Er zijn lijsten wie voor wat verantwoordelijk is
Papier gebruik			
dubbelzijdig printen/kopiëren	ja		Kopiëren gebeurt ad hoc. Veel kopiëren wordt afgeremd.
FSC papier?	ja		
Alleen liturgie op papier	ja		
Veel info op beamer	ja		Bij vervanging van de beamers, is aandachtspunt dat de afstand van beamers en de projectieplek verkleind wordt. Hierdoor kan het vermogen worden verminderd.
Geld			
Rekening courant bij een duurzame bank? www.eerlijkebankwijzer.nl		??	Dit aspect betreft geen gemakkelijk fenomeen. De Werkgroep GK probeert na te gaan of er een goede en haalbare optie is. Overigens is dit een onderwerp dat de verantwoordelijkheid is van het College van kerkrentmeesters.
Spaarrekening bij een duurzame bank?		??	
Duurzaam beleggen?		?? ZWO belegt bij Oikocr edit	
Microkrediet?		??	
Collectes en publiciteit			
Zijn er collectes voor doelen m.b.t. duurzame ontwikkeling?	ja		Doelen bij "Kerk in actie"
Is er aandacht voor publiciteit voor duurzaamheid in het kerkblad of website of krant?	ja		Ihkv Groene Kerk kent de website van de Oosterkerk een groene pagina. Er wordt soms een duurzaamheidstip op de wekelijkse Kerkgroet vermeld.
Liturgie			
Is in de liturgie duurzaamheid een aandachtspunt?		soms	

Is duurzaamheid wel eens hoofdthema van een viering?	ja		Het komt regelmatig langs. Op 8 oktober 2023 is er een speciale dienst ter gelegenheid van het aanbrengen van het bordje "Groene Kerk". Er is dan ook een bescheiden infomarkt.
Wordt er aandacht besteed aan de scheppingsperiode (maand september/oktober)	ja	ja	Zou meer kunnen, ook dankdag (nov). Wel wereldmaaltijd van ZWO
Vorming en kennisoverdracht			
Zijn er werkgroepen rond het thema duurzaamheid?	ja		Wergroep GK ZWO heeft ook duurzame activiteiten
Worden er lezingen/workshops georganiseerd rond het thema duurzaamheid?	ja		Door ZWO Met de overige PGZ-kerken is een cabaretavond in de Oosterkerk georganiseerd.
Is er aandacht voor duurzaamheid in het jongerenwerk?		ja	Moet nog worden opgezet.
Lokale duurzaamheid			
Ondersteuning lokale duurzaamheid initiatieven bijv. bestrijding armoede, voedselbank, opvang vluchtelingen, versterken lokale economie, etc.	ja		Acties voor voedselbank, kledinginzameling, aandacht voor Zwolse organisaties die hier veel voor doen.
Groen rondom de kerk			
Fysiek groen		ja	De Werkgroep GK heeft de haalbaarheid bezien of het kleine plein voor de kerk en de stoep langs de kerk (tegen de kerkmuur) voorzien kan worden van beplanting. Is nu alleen maar stoeptegels. Belangrijkste aandachtspunten zijn toestemming en onderhoud omdat het bedoelde plein/stoep eigendom is van de gemeente Zwolle. De Werkgroep GK heeft, gelet op de beperkingen die er zijn, besloten van dit plan af te zien. Er is een nieuw initiatief om langs de kerkgevel beperkt bloemen aan te planten.
Bloemen in de kerk	ja		Wekelijkse bloemengroet voor een zieke of anderszins. En tbv de liturgische bloemschikking. Is een onderwerp van veel discussie geweest. Is afgerond met het voornemen dat zoveel mogelijk duurzame bloemen worden gebruikt. Zoals van de pluktuin.
Sociale duurzaamheid			
Is er aandacht voor			
eenzame en zieke mensen?	ja		Via zondagse bloemengroet, aandachtsboek, gebed etc.. Kersttentie voor ouderen.
vastenactie?	ja		Ja, heel actief door ZWO
Diversen			
Santekraam	ja		Is kast met kringloop spullen. Opbrengst voor een goed doel.

Bakken in de hal van de kerk	ja		Voor de inzameling van oude mobieltjes, voor postzegels, voor kaarsenstompen. Deze laatste worden in Roemenië in een zorginstelling/dagbesteding omgesmolten tot nieuwe kaarsen.
Faciliteren van rommelmarkt tbv Oost Europa (kringloop)	ja		Is na de interval van Corona nog niet weer georganiseerd.
Werkgroep Carei (Roemenië). Diverse, vaak tweede hands spullen, gaan tweemaal per jaar op transport naar Roemenië	ja		